

LUX FILM DAYS

3 FILMAS
24 VALODAS
28 VALSTIS

ISLANDES AMAZONE (KONA FER Í STRÍÐ)

Režisors Benedikts Erlingsons
Islande, Francija, Ukraina

ISLANDES AMAZONE (KONA FER Í STRÍÐ)

REŽISORS BENEDIKTS ERLINGSONS

50 gadus vecā Halla vada kori Reikjavīkā. Halla ļoti mīl skaisto Islandes zemi un tās īpašo dabu, un viņu ļoti satrauc globālā sasilšana un ekoloģiskās katastrofas. Viņa kareivīgi iebilst plāniem paplašināt alumīnija rūpnīcu. Halla slepeni īsteno augstsprieguma līniju sabotāžas aktus, lai apturētu šīs rūpnīcas darbu un liktu sabiedrībai aizdomāties. Tomēr viņas darbību pārtrauc ziņa, kuru viņa vairs necerēja saņemt. Hallai, kas jau vairākus gadus cer uz adopcijas iespēju, tiek paziņots, ka Ukrainā viņu gaida kāda maza meitene.

Islandes amazone ir ekoloģiska pasaka, kas bieži vien ar humoru liek domāt par individuālas rīcības jēgu un ietekmi cīņā pret globālo sasilšanu laikā, kad iestādes nedara neko.

EKOLOĢISKA PASAKA

Islandes amazone jau no paša sākuma ir pasaka par ekoloģiju. Šī filma sākas ar epizodi, kurā Halla no loka izšauj bultu, lai savienotu augstsprieguma līnijas vadus. Halla atsauc atmiņā tādus tēlus kā Vilhelms Tells vai Robins Huds: tēls vienpatis ar saviem izteiksmīgajiem žestiem un milzīgo pašsavaldību rada satriecošu efektu. Šis iespāids pēc tam apstiprinās, kad mēs saprotam, ka Halla ir vienkāršs cilvēks, kas rīkojas pārdoši, uzbrūkot alumīnija ražošanas nozarei, proti, par sevi spēcīgākam pretiniekam. Sabotāžas aktus viņa veic ar segvārdu "Kalnu sieviete" un Nelsona Mandelas masku, lai slēptu savu seju, kad viņu filmē drons. Tādējādi viņas tēlam tiek piešķirtas "atriebējas maskā" iezīmes.

Filmā piemīt arī citi pasakas vai fabulas elementi. Papildus neskaidrībai par galveno varoni (kāda ir viņas pagātne? / ar ko viņa pelna iztiku?) nevar nepamanīt tālplānu, ko rada, piemēram, orķestra vai ukraiņu dziedātāju trio regulāra klātbūtne. Šīs divas grupas, kas zināmā mērā apliecina Hallas emocijas, mēdz parādīties gan kā velnišķīgi ceļabiedri, gan kā antiķis koris, laužot stereotipus par spēlfilmām. Kaut gan kino aicina mūs uz laiku atturēties no spriedumiem, lai mēs varētu noticēt filmā redzamajam, mūziķu vai dziedātāju parādīšanās atgādina, ka tā nav reālā pasaule.

Taču varbūt tieši tāpēc šāds stāstījuma veids filmu pietuvina pasakas žanram: Hallas un alumīnija rūpniecības konflikta būtība nav izvērsta plašāk. (Kāpēc Halla uzbrūk tieši alumīnija ražotājiem, nevis kādai citai nozarei? Kādu apdraudējumu videi šī nozare rada? Kā Ķīnas investori kaut ko mainīs? Ko tieši sagaida Halla? Ne uz vienu no šiem jautājumiem filmā nebūs atbildes.) Halla vienkārši aizsargā dabu, kas ir nepieciešama cilvēces un visu dzīvo būtnu izdzīvošanai uz Zemes. Viņa pretojas rūpniecībai, kas ir lielā mērā atbildīga par globālo sasilšanu un daudzām ekoloģiskām katastrofām visā pasaulē. "Noziedznieki ir viņi, nevis es," viņa saka lauksaimniekam, kurš nāk viņai palīgā. Pretošanās attēlojums ir virspusējs un dekoratīvs kā pasakās.

INDIVIDUĀLA CĪŅA

Anonīmās un vientuļās Hallas, kas vērsās pret ietekmīgu rūpniecības nozari un starptautisko kapitālu, piemērs apliecina plaši izplatīto pieņēmumu par to, ka viens cilvēks var mainīt pasauli. Redzēt, kā tiek slepeni pārkāpti aizliegumi par tainīgu uzskatītas lietas labā, ir visnotaļ izklaidējoši. Apreibis no spraigās darbības, riska un spriedzes, skatītājs, protams, nekritiski sajūsminās par galvenās varones drosmi. Taču diskusijas, ko izraisa Hallas rīcība, paliek otrajā plānā. Mēs par tām uzzinām, piemēram, no televīzijas ziņu raidījumiem, kuros minēti sabotāžas gadījumi un to ekonomiskā ietekme. Tā tas ir līdz pat dienai, kad "Kalnu sieviete" uzrunā kāds svešinieks, kurš sūdzas, ka dzīves dārdzība varētu pieaugt. Tādējādi Hallas rīcība varētu tieši negatīvi ietekmēt "cilvēku dzīvi" (jo īpaši vistrūcīgākos iedzīvotājus, un tas noteikti nav bijis Hallas mērķis). Svešinieka viedokļa ietekme uz Hallu būtu niecīga, ja vien viņas dviņumāsa Asa neiesaistītos šajā sarunā, lai apšaubītu vērienīgās individuālās rīcības nozīmi. Vai ir tainīgi ar savu rīcību ietekmēt cilvēkus, kuri nav atbildīgi par to, ka kāds vēlas kādu atmaskot?

Halla, reaģējot uz ārkārtīgi nopietnu problēmu, kam nepieciešams steidzams risinājums, dod priekšroku vērienīgai rīcībai ar tālejošām sekām, savukārt Asa par efektīvākām uzskata nelielas darbības ar ierobežotām sekām. "Ūdens lāse sagrauz ākmeni," viņa saka. No šāda viedokļa Nikas adoptēšana nav tikai nejausība, kas noved pie Hallas atkāpšanās no stingrās nostājas, pārtraucot šokēšanas taktiku un publicējot manifestu agrāk, nekā paredzēts. Tas ir arī jauns uzdevums: izglābt Niku no nabadzības un izolācijas (un no plūdiem ...) nozīmē arī "izglābt pasauli", paziņo Asa. Tādējādi šie divi pretējie viedokļi (izmantojot vērienīgus līdzekļus, lai sasniegtu lielus mērķus, salīdzinājumā ar mazāka mēroga rīcību ar saprātīgiem mērķiem, kuru atkārtošana un summēšanās var izraisīt būtiskas pārmaiņas) tiek konfrontēti saistībā ar šo mazo meiteni, kuras adoptēšana mainīs Hallas, viņas mātes un apkārtejo cilvēku dzīvi.

POLITISKA CĪŅA

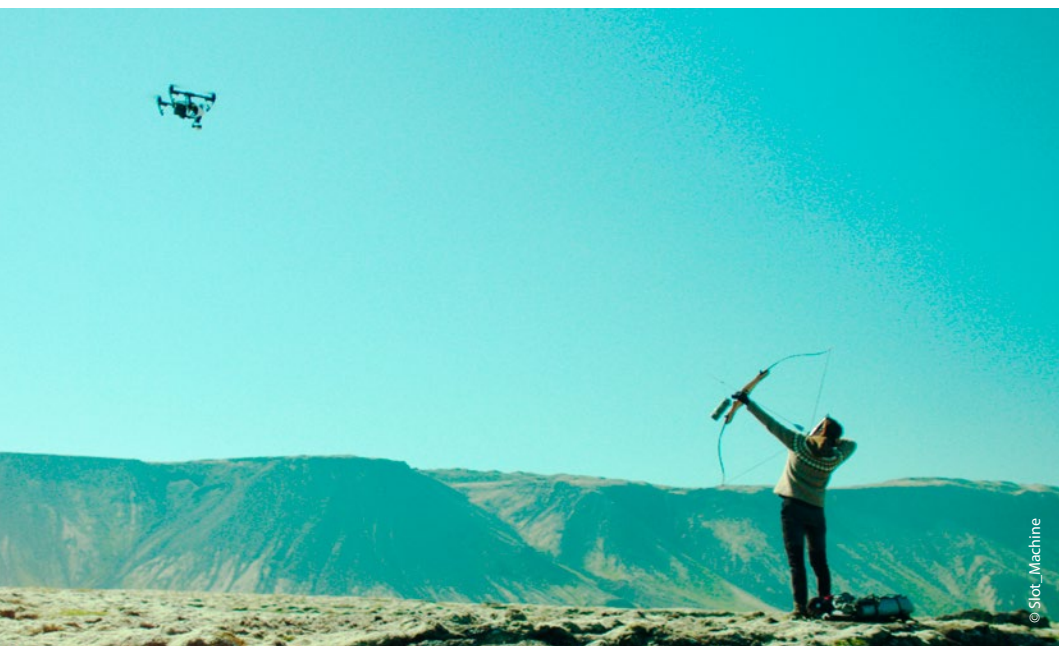
Ar šiem sabotāžas aktiem Halla vērsās gan pret Islandes rūpniecību, gan valdību. Valdība ir ieinteresēta, lai ekonomikas attīstība nekādi netiktu kavēta. Hallas cīņa ir politiska. Turklāt savā manifestā viņa pakārto cilvēku likumus citiem, augstākiem — senču likumiem. Viņas līdzdalībniekam Boldvinam ministrijā šis formulējums šķiet nepiemērots un neveiksmīgs. Tik tiešām plašsaziņas līdzekļi jau ir sākuši izteikt minējumus par šiem "likumiem" un to, kas aiz tiem slēpjas. Tie var būt pamats visdažādākajām interpretācijām — no visdīvainākajām līdz galējākajām. Plašsaziņas līdzekļu leksikā šajā kontekstā pavid arī vārds "demokrātija": "Kalnu sievietes" rīcība esot nedemokrātiska, jo tā izriet no vienas personas gribas. Taču aiz runām un vārdu plūdiem, ko plašsaziņas līdzekļi un valdība labi pieprot, piemēram, vārda "vardarbība" izmantošanas, lai runātu par sabotāžu, neskatoties uz to, ka Halla piesauc Gandija vai Nelsona Mandelas nevardarbigās pretošanās mantojumu, filma skar divas būtiski atšķirīgas realitātes. Tajā pašā laikā, kad valdība un plašsaziņas līdzekļi atsauca uz demokrātiju, vienlaikus tiek sniegts atbalsts novērošanas kameru uzstādīšanai, tiek pausts aicinājums izmantot jaunākās tehnoloģijas, lai notvertu sabotieri, un viņu nosūdzēt, un "apglabāt" manifestu, veicinot visdažādāko viedokļu parādīšanos plašsaziņas līdzekļos, lai diskreditētu "Kalnu sievieti", un trīs reizes tiek apcietināts kāds nelaimīgs tūrists no Dienvidamerikas! Turklāt tiek izsmiets valsts prezidents, pielīdzinot viņu tūristu gidam. Tikmēr Halla dzīvo saskaņā ar saviem principiem un dabu: viņa guļ uz zemes, tai piespiedusi

vaigu, pazīst kalnus un izmanto slēptuves tajos, liekot lietā plaisu aitas skeletā un ienirstot upē, lai paglābtos no drona. Lauksaimnieks, kas viņai palīdz, iespējams, hipotētiskajā Hallas dzimtas kokā ir tuvs viņas radnieks, un tas norāda uz sociālo un ģimenes saišu spēku. Turklāt viņa sniegtā palīdzība ir sevišķi efektīva, jo viņš ārkārtīgi labi pazīst savu zemi. Viņš saredz ainavā Hallas bēgšanas ceļu un aizved Hallu pie karstā ūdens avotiem sasildīties. Protams, īpaša nozīme filmā ir aitām — senču ganību simbolam —, kas Hallai nodrošina slēptuvi un patvērumu.

Ne mazāk zīmīga ir arī Islandes Republikas neatkarība un tās pasludināšana, kas filmā tiek minēta vairākkārt! Atsauces uz to filmā parādās satīriskā veidā — kā tūristu grupas vizīte Tingvedlirā, kur savulaik tika pasludināta republika. Tam Hallas acīs ir īpaša nozīme, jo viņa savu manifestu izplatīs pie Parlamenta un Jona Sigurdsona, nevardarbīgās Islandes neatkarības kustības vadītāja, statujas pakājē. Tas ir svarīgi arī lauksaimniekam, kurš vēlas atgūt automašīnu pirms valsts svētkiem! Hallas spēks, kas slēpjas viņas spontanitātē, naivumā, tiešumā un stingrajā pārliecībā, ir nešaubīgi daudz pārliecinošāks par prezidenta padomnieku manevrēšanu un aprēķiniem.

NEGAIĀDĪTS DZIĻUMS?

Filmas pēdējā epizode ir nedaudz maģiska. Ir aizraujoši redzēt, kā beidzas šī piedzīvojumu un humora piesātinātā filma: tēli, kuru vidū ir arī Halla ar savu mazo meitenīti rokās un visā filmas gaitā viņu pavadošie seši muzikanti, izkāpj no autobusa, dodas ūdenī un attālinās, pagriežot mums muguru. Filmas laimīgās beigas, Hallai atgriežoties kopā ar mazo Niku, ir iekrāsotas ar divainu sentimentu un patosu. Viņām ir jāierodas Islandē, šķērsojot applūdušu teritoriju... Līdz ar to, lai gan mūsu varones un viņas mazās meitiņas stāsts beidzas laimīgi, kolektīvais stāsts nav noslēdzies. Dažādās pasaules vietās klimata pārmaiņu izraisītu katastrofu dēļ trūcīgi cilvēki turpina zaudēt savas mājas, īpašumu un zemi.

© Slot_Machine

DAŽI JAUTĀJUMI PAPILDU PĀRDOMĀM

- Vai, neiesligstot padziļinātā analizē, jūs drīzāk pieņemtu Hallas vai Asas pieeju dzīvei? Vai jūs uzskatāt, ka ir labāk īstenot spēcīgu triecienu vai veikt nelielas darbības ikdienā, lai panāktu būtiskas pārmaiņas? Vai jums šķiet, ka cīņa pret globālo sasilšanu ir tik neatliekama, ka ar nelielām ikdienas darbībām vien nepietiek?
- Nelsona Mandelas un Gandija portreti Hallas mājās liecina, ka viņa rīkojas saskaņā ar nevardarbīgas pretošanās principu. Filma, kurā bieži izmantots humors, liek mums nešaubīgi nostāties Hallas pusē. Vai jūs uzskatāt, ka humors var būt ierocis? Kādā kontekstā? Kādos apstākļos?
- Abas māsas iemieso atšķirīgus harmonijas veidus. Kora dziesmas harmonija, taiči kustību harmonija, dabas harmonija, jogas harmonija... Vai harmonija ir saskatāma arī filmas citā, filozofiskā aspektā, proti, lielo rūpniecības uzņēmumu rīcībā, pret kuriem vērsas Halla? Vai šīs augstsprieguma līnijas, kurām uzbrūk Halla, arī nav uzskatāmas par brīnumainas mākslīgas harmonijas instrumentiem?
- Vai jūs piekrītat šim Asas apgalvojumam: "Glābjot bērnu, tu glābsi pasauli"? Ko, jūsuprāt, nozīmē šī frāze?

les grignoux

EIROPAS KINO EIROPAS IEDZĪVOTĀJIEM

LUX kino balva ar talantīgu Eiropas režisoru filmu starpniecību joprojām piedāvā apbrīnojamo žanru un toņkārtu daudzveidību. Eiropas Parlaments piedāvā noskatīties trīs filmas, kuras sacenšas par 2018. gada konkursa galveno balvu:

STYX, režisors Volfgangs Fišers, Vācija, Austrija

THE OTHER SIDE OF EVERYTHING (*Druga strana svega*), režisore Mila Turajliča, Serbija, Francija, Katara

ISLANDES AMAZONE (*Kona fer í stríð*), Benedikts Erlingsons, Islande, Francija, Ukraina

Šajās filmās cilvēciģi un inteliģenti tiek risināti mūsdienās aktuāli jautājumi un atspoguļots Eiropā pašlaik notiekošais. Tajās darbojas tēli, kas atver acis uz apkārtējo pasauli, lai izprastu realitāti un sabiedrību un kopienas, pie kurām tie pieder. Rādot mūsu stāstus emocionālā kino valodā, tiek apliecināta gan Eiropas kino vērtība un daudzveidība, gan tā nozīme, veidojot sociālās vērtības un kultūras kopienas. Aicinām noskatīties šīs filmas, kas tiks demonstrētas *LUX* filmu dienu 7. ciklā.

LUX KINO BALVA

Kultūrai ir būtiska nozīme mūsu sabiedrības veidošanā.

Ņemot to vērā, Eiropas Parlaments 2007. gadā izveidoja *LUX* kino balvu. Ar to Eiropas Parlaments vēlējas palielināt Eiropas filmu izplatību Eiropā un veicināt Eiropas mēroga debates par sabiedrībai būtiskiem jautājumiem.

LUX kino balva ir īpaša iniciatīva. Lielākā daļa filmu, kuru uzņemšanā piedalījušās Eiropas valstis, tiek rādītas tikai uzņemšanas valstī un reti izplatītas citur, pat ne citās Eiropas Savienības valstīs, bet *LUX* kino balva sniedz trim Eiropas filmām unikālu iespēju nodrošināt subtitrus 24 ES oficiālajās valodās.

Eiropas Parlamenta deputāti balsojumā izraudzīsies vienu *LUX* kino balvas ieguvēju – to nosauks 2018. gada 14. novembrī.

SKATĪTIES,
APSPRIEDIET
UN BALSOJĪET!

LUX FILMU DIENAS

LUX kino balva ir jāvusi rasties *LUX* filmu dienām. Kopš 2012. gada trīs filmas, kas sacenšas par *LUX* kino balvu, tiek izrādītas lielākam skaitam Eiropas skatītāju *LUX* filmu dienās.

Aicinām izbaudīt *LUX* filmu dienas — neaizmirstamu kultūras pieredzi, kas sniedzas pāri robežām. No 2018. gada oktobra līdz 2019. gada janvārim jūs varat pievienoties kino cienītājiem no visas Eiropas un noskatīties šīs trīs filmas vienā no Eiropas Savienības oficiālajām valodām. Neaizmirstiet nobalsot par sev tīkamāko filmu mūsu tīmekļa vietnē luxprize.eu vai *Facebook* lapā!

SKATĪTĀJU BALVA

Skatītāju balvu piešķir *LUX* kino balvas skatītāju balsojuma uzvarētājam. Neaizmirstiet nobalsot par vienu no šīm trim filmām līdz 2019. gada 31. janvārim! Iespējams, Eiropas Parlaments tieši jūs uzaicinās piedalīties Karlovi Varu Starptautiskajā filmu festivālā 2019. gada jūlijā un paziņot filmu, kas saņēmusi skatītāju balvu.

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REŽISORS: Benedikt Erlingsson

SCENĀRIJA AUTORI: Benedikt Erlingsson,
Ólafur Egill Egilsson

LOMĀS: Halldóra Geirharðsdóttir, Jóhann
Sigurðarson, Juan Camillo Roman Estrada,
Jörundur Ragnarsson, Davíð Þór Jónsson,
Magnús Tryggvason Eliassen, Ómar Guðjónsson,
Haraldur Stefansson

OPERATORS: Bergsteinn Björgúlfsson

PRODUCENTI: Marianne Slot, Benedikt
Erlingsson, Carine Leblanc

KINOSTUDIJAS: Slot Machine, Gulldrensurinn,
Solar Media Entertainment, Köggull Filmworks,
Vintage Pictures

GADS: 2018

ILGUMS: 101 minūte

ŽANRS: spēlfilma

VALSTIS: Islande, Francija, Ukraina

ORĪNĀLVALODAS: islandiešu (kā arī angļu
un spāņu)

IZPLATĪTĀJS: SIA A-One Films

Teksta sagatavošana pabeigta 2018. gada jūlijā

© Slot_Machine

© Slot_Machine